

KOORonaNIEUWS Mannenkoor Fortissimo Jaargang 1 Nummer 4

Van Ben

Eind vorige week vernamen we via Jacques Touw dat Rinus Musters is opgenomen in de Vissershaven aan de van Konijnenburgweg. Ik heb dinsdag Francie gebeld. Het gaat nog redelijk goed met Rinus en hij is zelf erg blij dat hij daar opgenomen is.

Mij lijkt het een goed idee dat elk koorlid Rinus een kaart stuurt, zodat hij zich misschien een beetje bij ons voelt. Francie vond dat ook prima. Het stoppen bij Fortissimo is voor Rinus nog steeds het ergste wat hem de laatste tijd overkomen was. Daarnaast mag hij, natuurlijk, nu ook geen bezoek ontvangen. Vandaar dit voorstel. Schrijf je groet wel wat groot en duidelijk want het gezichtsvermogen van Rinus neemt nog steeds af.

Het adres is: Rinus Musters,
Woning D, kamer 204
Van Konijnenburgweg 34
4611 HL Bergen op Zoom

Van René

ik mag toch hopen dat vóór de Ommegang de kappers weer open mogen !

Van **Ben**

Dat was even schrikken vorige week donderdag! Staat er naast mijn stukje een foto van ons gehele gezin! Ik hoop niet dat jullie denken dat ik er die bij geplaatst heb. Die kwam van onze "hoffotograaf Fred". Het zijn weliswaar allemaal lieverds, maar ze pasten niet zo bij de moraal van het verhaal.

Ik weet niet hoe het met jullie gaat, maar ik sla, misschien erg kinderachtig, een groot deel van al het Corona-nieuws over. Al die dagelijkse opnamegetallen, nieuw besmette personen en gestorvenen geven je, naast je toch al niet zo geruststellende gedachten, een extra negatieve impuls. Natuurlijk, verschrikkelijk voor als je er zelf mee te maken krijgt, maar het is dermate deprimerend dat je weer (te) snel je positieve plannetjes voor die dag vergeet.

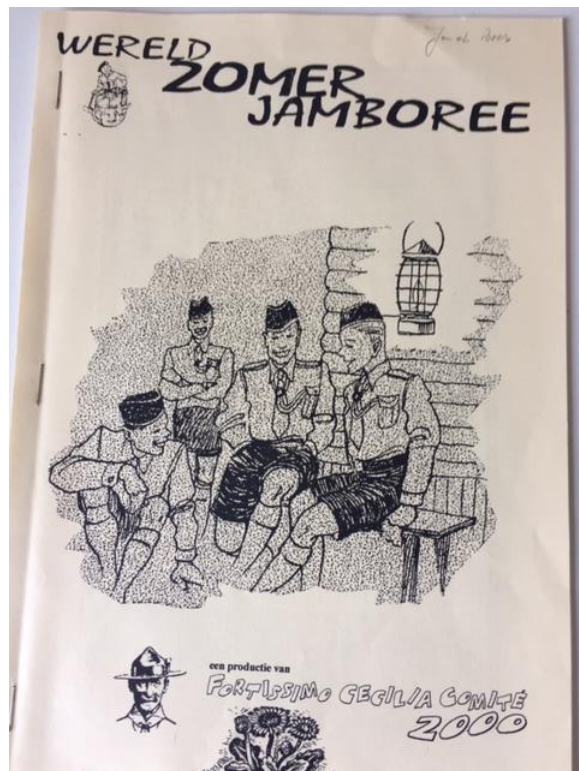
Maar, kom op, er wordt zoveel gedaan om je goed bezig te houden. Wat een super idee van Piet om de vijf filmpjes van de concertreis naar Cornwall door te sturen. Ik heb er, met een weemoedige betraande blik naar gekeken. Wat een energie straalden die activiteiten aldaar uit! Natuurlijk, lekker geholpen door een pintje hier en een taartpunt daar was het goed toeven bij onze gastkoren.

Ik hoor je al zeggen: "Kunst, meer dan 35 jaar geleden...". Dat klopt, maar ik moet wel zeggen dat we die delen van de uitvoeringen die we daar gaven, en die op de filmpjes voorkwamen, ook nu nog goed zouden kunnen brengen! Wat ben ik dan blij dat we nog steeds actief zingen! (Nou, ja, nu even niet!)

Piet, geweldig bedankt voor je inzet om dit aan ons door te geven!

Ik vertelde vorige week al dat ik flink aan het archiveren ben: spullen van vader Frits, vanaf het begin van het Lourdeskoor en Laus Deo, de verschillende jubilea en ik kom dan in 1958 vanzelf bij de start van Fortissimo terecht. Massa's foto's van allerlei concerten en andere activiteiten. Weten jullie nog dat we in de 80- en 90-er jaren vaak 2 x Caecilia vierden? In zomer met de kinderen erbij. Misschien vergelijkbaar met onze fietsdag nu? (zie ook foto hiernaast)

We hebben nog geen uitzicht op het hervatten van de repetities, van daar dat ik vanaf deze plaats de jarigen van april alvast feliciteer. Wat betreft hun verjaardagsrondje zou je nog wel eens bedrogen uit kunnen komen. Het kan namelijk wel eens koude koffie worden: **Daniël Robert Aaike Ben!** Sinds gisteren weten we dat de Driemaster nog minstens dicht is tot 11mei! Daar worden we natuurlijk niet vrolijk van!

Van de andere kant kunnen we elkaar nog heel veel vertellen in de komende uitgaven van dit KOORnaNIEUWS. Ik zou het erg leuk vinden als je iets zou vertellen over wat jij het mooiste concert of de leukste activiteit vond!

Wel lieve vrienden en vriendinnen, houd goede moed, goede gezondheid en onderhoud zo goed mogelijk je stem!

Ben

Van **Kristin**

Dag mannen van Fortissimo,

Ik stuur via Fred een aantal oefeningen, ze gaan te hoog voor de baritons en de bassen, maar jullie kunnen gaan tot waar het lukt.

Je kan ook met halve tonen naar beneden werken. Veel plezier ermee en ik kan er nog doorsturen op jullie vraag volgende week.

Groeten,

Kristin

Van **Clemens**

Eigenlijk heb ik het best naar mijn zin. Alle tijd om te lezen, te schrijven, te klussen. Af en toe wandelen en fietsen (als tegenwicht tegen niet tennissen en fitnesssen) met mooi weer. Wat is blijven liggen krijgt aandacht. Zo wordt weer eens wat opgeruimd, opgeknapt en bijgewerkt.

Helma en ik konden onze tijd verdelen tussen ons chalet in Valkenisse en Halsteren. Maar helaas...de veiligheidsregio Zeeland heeft besloten om alle overnachtingen in vakantieparken, hotels e.d. per 30 maart om 12.00 uur te verbieden. Gelukkig kunnen we wel overdag op en neer rijden wanneer we dat nodig vinden. We waren zo blij dat we in de afgelopen week niet in Halsteren hoefden te zijn omdat de balkons van ons appartementencomplex worden gerenoveerd. Dit is tot nu toe met heel veel lawaai van drillboren gepaard gegaan, zoveel lawaai en getril dat alle spulletjes op onze vensterbanken een aantal centimeters zijn verschoven, zo constateerden we afgelopen vrijdagavond! We houden beeldbelcontact met onze familie. Toch mis ik de warme handdruk, de schouderklop en knuffel. Digitaal contact – ondanks alle whatsappgrappen of andere aangenaamheden – is toch écht heel wat anders, ook al kun je elkaar zien.

Ik zal jullie in de komende periode wat doormailen over van alles en nog wat dat met onze koorzang te maken heeft. Hopelijk is dit een klein iets om de koorband vast te houden. Ik heb, om te beginnen, een scan gemaakt van een tekst van A.Alberts (1911-1995), een bekend Nederlands auteur, over 'De verloren graaf Johan'. Enige jaren geleden heb ik die ook verspreid, maar het blijft leuk om te lezen!

Van **Ad**

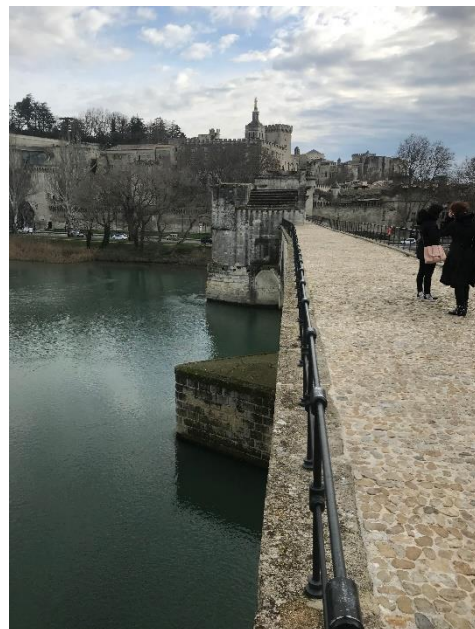
Reisverslag van Ad en Annemarie deel 2

We hebben een wat eigen manier van vakantieplanning. We vertrekken gewoon en zien wel waar we uitkomen. Het enige doel is om zo snel mogelijk Andalusië en de Algarve te bereiken, omdat daar het klimaat in deze periode het best is wat je in Europa kan vinden.

We leven dus van dag tot dag, kijken of we morgen verder trekken en zo ja waar dan naar toe. Dat geeft volledige rust, we moeten niks en genieten van het moment.

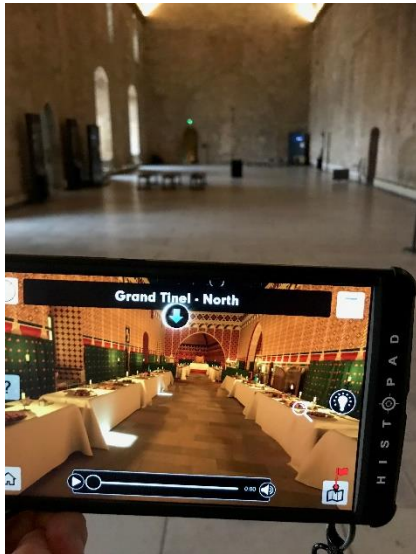
Bijzonder is dat we in november onze puppy-hond Belle (Cocker Spaniel) in huis hebben gehaald. Acht weken oud. Zij volgt onze eerdere spaniel-honden op, waar we van de laatste in april afscheid moesten nemen.

Misschien niet handig om met zo'n puppy op stap te gaan, maar het gemis aan een hondje was zo groot dat we het niet konden laten.

De eerste dag van onze campertocht hebben we een tussenstop in Langres, een oud stadje boven Lyon en de tweede dag bereiken we Avignon. Een mooie camping pal langs de Rhone tegenover de oude binnenstad.

Nooit geweten dat dit zo'n prachtig stad is, met zichtbaar veel historie en natuurlijk de Pont 'd Avignon. Op de (halve) brug natuurlijk het welbekende liedje gezongen.

De oude binnenstad wordt gedomineerd door het paleis van de pausen die verdreven uit Rome hier heen zijn gevlucht rond 1300 (wist ik ook niet).

Wat een kolossaal monument zeg (15000 m²), het grootste gotische bouwwerk uit de middeleeuwen. Kun je helemaal in verdwalen, was het niet dat je een tablet meekreeg om je de weg te wijzen.

De grootste verrassing was echter dat die tablet ook was voorzien van "augment reality" opnames.

In de ruimte waar je staat zie je dan op de tablet hoe het er vanuit jouw positie vroeger uit heeft gezien. Iets waar we bij SBM (onze stadsgidsen) al jaren van dromen, is hier gerealiseerd. Werkelijk fantastisch. Ik was weer helemaal enthousiast omdat bij SBM ook een keer voor elkaar te krijgen. Toen we vertrokken uit Avignon bedachten we (zoals zo vaak) dat we hier absoluut nog eens terug zouden moeten komen.

Van Fred

Als je wel eens over de Verbindingsstraat van Essen-Hoek naar Kalmthout bent gefietst of gelopen, ga je dwars door de Kalmthoutse heide. Deze weg, voorzien van een prachtige laag bitumen, is afgesloten voor auto's en motoren. Vooral op zondagmorgen wordt er veel door groepen wielrenners gebruik van gemaakt.

De nog niet geasfalteerde Verbindingsweg ter hoogte van de Drielingvennen (foto L. Severin)

Tot in de 60'er jaren van de vorige eeuw was dit een onverharde weg. Regelmatig stonden delen onder water of stukken waren juist onbegaanbaar door zandverstuivingen.

In 1942 werd de Kalmthoutse heide een "geclassificeerd" natuurgebied, hetgeen niet wegnam dat er allerlei aanslagen werden gepleegd op de kwaliteit daarvan. Er waren zelfs plannen voor een bungalowpark met bijbehorende uitspanningen.

De mooie bitumenlaag op de Verbindingsweg is óók zo'n aanslag. Er zijn twee lezingen over de aanleiding voor het besluit om de weg te verharderen.

De eerste lezing: Essen-Hoek viel voorheen onder de gemeente Kalmthout en heette toen Kalmthout-Hoek. De mensen van Hoek moesten voor officiële handelingen naar Kalmthout. Dat was een hele onderneming. Omrijden via Wildert was "natuurlijk" veel te ver. Dus ging men over de Verbindingsstraat, door de zandverstuivingen en waterplassen. Dat was vooral voor trouwerijen een

probleem. Voordat het kerkelijk huwelijk in Hoek kon worden ingezegend, moest eerst het burgerlijk huwelijk in het gemeentehuis van Kalmthout worden gesloten. Daarna ging het gezelschap terug naar Hoek voor het kerkelijk huwelijk. Soms deed men wel een uur over de heenweg en een uur over de terugweg. De kerkelijke inzegening kon dan pas in de middag plaatsvinden. De bevolking van Hoek heeft daarom aangedrongen op verharding van de weg.

De andere lezing is dat boeren die aan de noordkant en aan de zuidkant landerijen hadden, destijds goed vertegenwoordigd waren in de gemeenteraad. Zij wilden een goede verbinding door de heide en aldus geschiedde. Burgemeester Jacobs van Kalmthout houdt het op deze laatste versie.

Hoe het ook zij, de verharding van de Verbindingsstraat werd illegaal aangebracht. Deze weg stond bij de Vlaamse overheid te boek als "langzame weg" of "buurtweg" zoals men onverharde wegen in België noemt.

De Vlaamse overheid heeft de gemeente Kalmthout kort na de illegale verharding van de weg bevolen de boel weer op te breken. Kennelijk zat er geen sanctie op, wat het is nooit gebeurd. Sterker nog, de weg wordt regelmatig voorzien van weer een nieuw pakket, tenslotte moet je er wel fatsoenlijk kunnen fietsen.

De foto bij dit stukje is van de hand van Lodewijk Severin, een befaamd landschapsfotograaf van de vorige eeuw. Hij is geen familie, voor zover ik weet, en ik heb hem nooit ontmoet. Hij leeft in ieder geval niet meer.

Van Wim

Vervolg Namen 1967

Euro Cantat III: Wat een leerschool was het. Hele dagen bezig met zingen en dan ook met mensen uit allerlei culturen. Ik herinner me nog dat toen de Serven en Kroaten een eenheid vormden, want voor ons Te Deum van Bruckner waren we ingedeeld bij een Engels, een Duits en een Servisch-Kroatisch koor in Atelier F. Er moest, als Hans Grischkat iets wilde toelichten, getolkt worden en dat werd o.a. gedaan in het Servisch-Kroatisch. Dat zou nu niet meer mogelijk zijn.

De dagelijkse community singing van 8.30 tot 9.30 uur openden we, als ik me het goed herinner, met de canon "Réunis aujourd'hui" die gaat over het plezier, de inspanningen, de vriendschap die onze gezichten verlichtten en de magie van muziek. Daarnaast werden er elke dag nummers gepakt uit de "rode" bundel. Ze werden uitgelegd en gerepeteerd. Ik herinner me nog een

Zwitser die het "Taar i nöd e bitzeli" met ons zong en de show stal. We repeteerden van 10.00-12.00 en van 16.30-18.00 voor dat Te Deum.

Tussendoor aten en dronken we wel ergens wat. Jan Steketee ging naar de bar en bestelde 2 pils. Ik vroeg hem of hij zo'n dorst had. "Nee hoor" zei hij, "maar anders moet ik te lang in de rij staan voor mijn 2^e drankje!". We gaven ook zelf een concert en voerden op zaterdag ons grote werk op in het Palais des Expositions.

Toen we weer thuis waren zaten we er helemaal vol van. Frits de Groot (vader van Ben), onze grote stimulator en fan, begon meteen een aantal nummers uit de bundel, die voor gemengd koor waren, te bewerken voor mannenkoor. Hij bood ons die aan bij gelegenheid van het 10-jarig bestaan en tot op de dag van vandaag worden die nog met veel plezier gezongen, denk maar aan: Pavane, Als ick u vinde, Dindirindin, Vem kan segla förutan vind, lo ti voria contar en Alta Trinita. Ja voor de deelnemers van Europa Cantat blijft Namen een hoogtepunt! Op het Ceciliafeest van dat jaar werd dat nog eens bevestigd met een lied: "Ja het hoogtepunt was toch wel Namen waar wel 1000 zangers bij elkander kwamen".

Tussen twee haakjes : ik heb toch ook weer genoten van de beelden van onze reis naar Looe in 1993. En verder ik mis jullie ook allemaal en zeker onze Kristin die door de grens van ons is afgesloten !

Wim Speek

Van Fred

Ondanks dat wij door de jury, op zijn zachtst gezegd, niet naar behoren werden beloond, is voor mij de deelname aan het korenfestival in Zutphen een hoogtepunt geweest. Wat hebben wij daar prachtig gezongen in de Hanzehof. Ik denk dat het voor Theeuw, die ons aanvoerde, ook een belangrijk evenement was.

Ik heb aan de reis veel plezier beleefd. Niet in de laatste plaats omdat ik voor het koor een stadswandeling mocht leiden door mijn geboortestad Zutphen. Dat vergde enige voorbereiding, want met de ogen van een gids door een stad lopen is iets anders dan er niet in verdwalen.

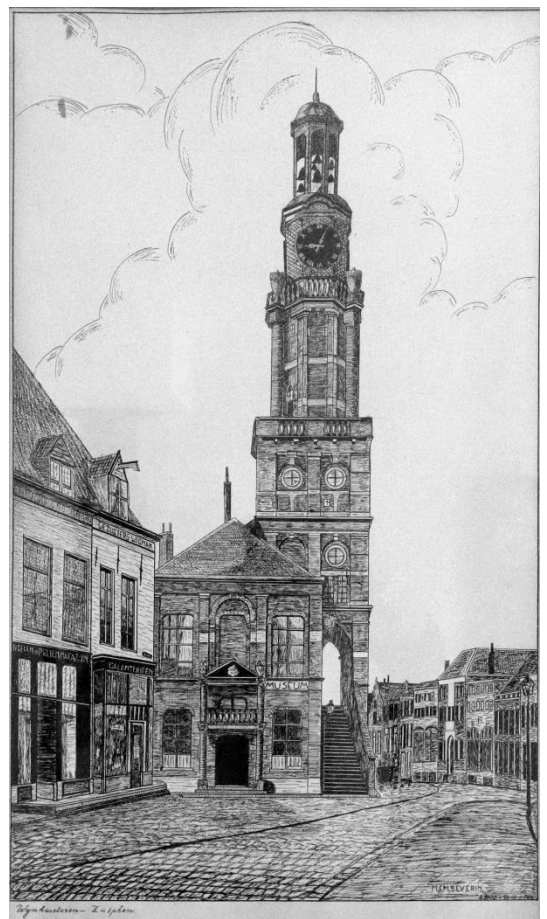
Zutphen heeft een zeer actieve club die zich bezig houdt met het restaureren van monumenten.

Zo is er een Agnietenklooster in ere hersteld. In mijn jeugd zat er een aardappelgroothandel in het verwaarloosde gebouw.

Voorafgaand aan de reis naar Zutphen zocht ik contact met de beiaardier van het carillon in de befaamde Wijnhuistoren. Ik wilde onze stadsbeiaardier Theeuw als verrassing het Hemonycarillon laten bespelen. Dat vond de beiaardier, die ook beiaardier in Doesburg is, helemaal goed. Het was monumentendag en hij moest in zowel Zutphen als Doesburg spelen. Dat werd voor hem dus Doesburg en tijdens het inzingen in de Hanzehof kwam hij Theeuw de sleutel van de toren overhandigen. Het gezicht van Theeuw op dat moment vergeet ik nooit.

Afijn, tijdens onze stadswandeling vleide het koor zich op een terras aan de voet van de Wijnhuistoren en Theeuw ging naar boven. Even later hoorden wij als eerste nummer, hoe kan het ook anders, het Merck toch hoe Sterck, over de markten van Zutphen galmen. Zag ik het nou verkeerd of keken alle Zutphenezen even naar boven?

De pentekening is gemaakt door mijn vader en dateert van april 1941. De klokken zijn er in de oorlog door de Duitsers uit geroofd.

Tijdens ons verblijf in Zutphen hebben we in de St.Jan, de kerk waarin ik ben gedoopt, naar enkele koren geluisterd.

Met weemoed denk ik terug aan de tijd dat ik als jochie in een jongenskoor zong. Dat koor stond onder leiding van meneer Thiel, een potentat in de klas, een totaal ander mens als dirigent. Een aantal jaren heb ik in dat koor gezongen, soms stukken met mannenkoor erbij. Organist Metz was de repetitor. Hij stond stijf van de reumatiek en at voortduren tamme kastanjes om die te onderdrukken. Tijdens feestdagen traden wij ook op in omliggende plaatsen.

Meer dan 60 jaar geleden.....

Wij waren thuis met 7 kinderen. Mijn vader was ontwerper/tekenaar. Hij schilderde ook. Twee zussen schilderen, een broer maakt computerkunst en Mattisse-achtige knipsels. Een andere broer en ik maken foto's. In de Hanzehof hebben wij een grote expositie gehad, waar wij ook werken van mijn vader tentoonstelden. Daarna volgden exposities in Stadskanaal en Twello.

Van **Fred**

Voor de agenda:

De repetities komen te vervallen tot zeer waarschijnlijk na de voorjaarsvakantie.

De Driemaster is gesloten en men wil, terecht, niet dat er andere activiteiten plaatsvinden.

Hoe Kunst in de Monumenten er uit gaat zien is nog onduidelijk. In ieder geval gaat de korenmanifestatie niet door op 12 september. Waarschijnlijk zingen wij gewoon weer in de kapel van Sint Catharina.

Het najaarsconcert is vastgelegd op 8 november. De Ontmoetingskerk is al gereserveerd.